



– Ах, як жа цяжка жыць, – уздыхаў флюгер, круцячы галавой у розныя бакі. – Вецер то туды, то сюды. А я павінен за ім паспяваць. А дождж, калі б Вы ведалі, як мяне даймае дождж. Ён змушае мяне круціцца без прыпынку. У мяне круціцца галава і мне пачынае здавацца, што яшчэ трохі, і я звалюся.

Маленькая божая кароўка ўважліва слухала скаргі флюгера, гледзячы на яго вочкамі-пацеркамі. Ёй да слёз было шкада яго. Яна толькі ўчора прыляцела ў гэтую мясцовасць і яшчэ не паспела ні з кім пазнаёміцца, акрамя флюгера, які працягваў жаліцца:

– А калі яшчэ гром і маланка пачынаюцца!.. Вы сабе не ўяўляеце, які гэта жах. Мяне падкідае і збівае з напрамку. Не, я больш так не магу, я не перажыву гэтага. Усе круцяць мною, як жадаюць, як каму ўздумаецца. І нікога ніколі не цікавіць, чаго жадаю я сам. †

Б

ожай кароўцы вельмі хацелася дапамагчы няшчаснаму флюгеру, і яна прاپішчала:

– А Вы, спадар флюгер, спрабавалі самі ўсім сказаць, чаго Вы жадаеце?

– Што Вы! Хіба можна? Я бедны флюгер, каго будзе цікавіць маё меркаванне?

– Чаму Вы так думаеце? Мне было б цікава даведацца пра Вашыя жаданні. Калі Вы раскажаце пра іх, то хоць хтосьці даведаецца пра гэта. А потым Вы скажыце наступнаму, і наступнаму. Але Вы павінны зрабіць першы крок!

– Не, не! Я нават думаць пра гэта не хачу. Усе ж будуць смяцца! – адскочыў спалоханы флюгер.

– А Вы паспрабуйце, гэта зусім нястрашна, – прاپішчала божая кароўка.

– Ну, добра, я паспрабую. Я цяпер... я... я... я жадаю...

– Ну, адважней! – падбадзёрыла яго кароўка.

– Я жадаю, каб... каб... – тут флюгер запнуўся і разгублена змоўк. – Вы ведаеце, мілая кароўка, я ніколі пра гэта не думаў.

– Нічога страшнага, – сказала божая кароўка. – Падумайце, а заўтра я да Вас ізноў прылячу, і мы паразмаўляем. Дабранач, шанюны спадар флюгер. На наступны дзень флюгер выглядаў зусім пабітым і хворым.

– Ах, гэтай ноччу я зусім змучыўся. Навошта Вы мяне так растрывожылі? Я спрабаваў разважаць пра тое, чаго я насамрэч жадаю. Вы ведаеце, гэта так цяжка. Мне ўсю ноч прыйшлося круціцца за ветрам, які сёння не на жарт разышоўся. То ў адзін бок, то ў другі. І ён лічыць, што я павінен за ім паспяваць. А ў мяне ўжо ўзрост, у мяне ўжо

іржавыя суставы... Хіба гэта жыццё!

Божая кароўка дакорліва паглядзела на флюгер:

– Вы мяне велікадушна прабачце, спадар флюгер, але гэта мы ўжо ўчора абмяркоўвалі. Мы дамовіліся, што Вы самі падумаеце пра тое, як Вы жадаеце круціцца. Вы падумалі?

– Я спрабаваў, але Вы не ведаеце, як цяжка разважаць над такімі сур'ёзнымі пытаннямі, калі жывеш у такіх умовах. Вось учора хлапчукі надумалі кідаць у мяне камяні, прымушаючы круціцца то наперад, то назад. Мне было так крыўдна, што я нават плакаў. Хоць мне зусім нельга плакаць, бо ў мяне хворыя суставы, і калі іржа распаўсюдзіцца далей, як я буду круціцца. А калі я не буду круціцца, каму я буду патрэбен? – галасіў флюгер.

Божая кароўка глядзела на яго і маўчала.

– Ну, што ж Вы маўчыце? Няўжо Вам зусім мяне не шкада? Няўжо Вам зусім не хочацца мне дапамагчы?

Кароўка ўздыхнула:

– Як жа я Вам магу дапамагчы, спадар флюгер, калі Вы самі гэтага не жадаеце?

– Як Вам не сорамна? Як Вы можаце такое гаварыць! У Вас проста няма сэрца.

– Мне здаецца, што Вам падабаецца Вашае жыццё, спадар флюгер. Вам падабаецца жаліцца. Вам хочацца, каб Вам спачувалі. А ўсё таму, што Вы не ведаеце, чаго Вы самі жадаеце. А калі гэтага не ведаеце Вы самі, то як жа даведаюцца іншыя? Я не буду Вас шкадаваць. Вы неразумны і недарэчны. Я магу сама стаць такой жа, калі буду з Вамі сябраваць.

Флюгеру было так крыўдна і горка слухаць гэтыя словы, што ён ізноў праплакаў усю ноч. А потым ён вырашыў стаць адважным і зрабіць так, каб усе захапляліся яго адвагай. І тады божая кароўка зразумее, што яна памылялася. І ёй будзе сорамна! І з гэтымі адважнымі думкамі флюгер заціх. А раніцай каля яго прысела страказа. І неўзабаве зноў пачаліся надаедлівыя стогны флюгера:

– Ах, калі б Вы ведалі, спадарыня страказа, як мне цяжка жывецца. Мяне даймае вецер і дождж. А тут яшчэ гэтая божая кароўка. Яна мне гаварыла такія непрыемныя рэчы. Я ёй пажаліўся, падзяліўся сваімі бедамі, а яна? Яна была такая жорсткая са мной... Як мне цяжка жыць!

Але страказа нічога не адказала, узмахнула сваімі шклянымі крыльцамі і паляцела далей. На другі дзень флюгер ізноў пачаў скардзіцца:

– Вы толькі падумайце, паважаны вусень, я гэтай страказе ўсё як сябру раскажаў, а яна была такая абыякавая і паляцела, не даслухаўшы мяне. О, бедны я, бедны!

Праз некаторы час ужо ніхто не хацеў звяртаць увагу на флюгер, бо цяжка спачуваць тым, хто не хоча змяніць сваё становішча. І флюгеру не стала каму жаліцца. Так ён і рыпеў у адзіноце. Ён так усім надакучыў, што аднойчы прыйшоў майстар і зняў яго.

– Як добра, – уздыхнулі ўсе ў акрузе. – Як гэты флюгер надакучыў сваім ныццём.

Недарэчны флюгер! Ён так і не захацеў зразумець, што калі сам не ведаеш, чаго ты хочаш, то ўсе будуць табой круціць у розныя бакі. А калі ты яшчэ пры гэтым будзеш жаліцца, то да цябе ніхто не захоча падысці, і ты скончыш сваё жыццё ў самоце і адчаі, так нічога і не зразумеўшы. Вось як сумна! Але ж Вы не падобныя на гэты неразумны флюгер?